

Волошина О.І.

ФАКТОРИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ РІВЕНЬ ВИКОРИСТАННЯ ТКАНИН

Висока матеріаломісткість одягу зобов'язує знаходити нові резерви раціонального використання матеріалів і упроваджувати у виробництво науково-обґрунтовані комплексні методи скорочення втрат матеріалів. Слід приділяти істотну увагу резервам економії предметів праці швейної промисловості, особливо їх основної складової – тканинам, бо рівень використання матеріалів через собівартість значно впливає на такі найважливіші показники діяльності підприємств, як прибуток і рентабельність.

Фактори, які визначають витрату матеріалів на одиницю продукції у швейній промисловості (див. рис. 1), діляться на дві великі групи: фактори, що залежать від підприємств, і фактори, що не залежать від підприємств; крім того, бувають фактори змішаного типу (економічність моделей і конструкцій), які лише частково залежать від підприємств. Розглянемо коротко деякі з цих факторів.

Вирішальне значення для підвищення ступеня використання тканин має якість вихідних матеріалів, під чим розуміють ступінь відповідності властивостей і розмірів вихідних матеріалів вимогам, які ставляться до них у процесі переробки: кількість дефектів, розміри кусків тканини, нестандартність за шириною, вид поверхні тканини тощо. Неоптимальна довжина, наявність коротких кусків спричиняють збільшення кількості нераціональних залишків, числа одиночних розкладок і, як наслідок, кількості міжлекальних відпадків. Назріла необхідність у проведенні стандартизації ширин і розподілі тканин відповідної ширини по видах виробів і навіть по розмірах виробів (або групах розмірів). Необхідно також змінити відносини, що склались між текстильною й швейною промисловістю: не викроювати виріб з тканини існуючої ширини, а замовляти тканину певної ширини залежно від асортименту виробів.

Найважливішим фактором, який обумовлює витрату тканини на одиницю продукції, є економічність конструкції. Розробка адаптивної конструкції полягає у виявленні можливих змін в конфігурації деталей, які, з одного боку, задовольняли б всім пред'явленим до конструкції вимогам, а з іншого – забезпечували б мінімальну кількість міжлекальних втрат в розкладці. Відмінами в конфігурації лекал і різницею у співвідношенні дрібних і крупних деталей у комплекті визначається рівень економічності розкладок для різних моделей виробу одного й того самого виду. Тому перед конструкторами стоїть завдання, яке полягає в усуненні з конструкції лекал всіх надмірностей без погіршення зовнішнього вигляду моделі з метою

поліпшення укладуваності деталей у розкладці. Зменшення величини міжлекальних відпадків забезпечується об'єднанням різних моделей в одній розкладці. При цьому необхідна умова полягає в різному співвідношенні дрібних і крупних деталей у комплектах лекал для різних моделей.

Втрати тканини на кожному з етапів розкроювання зумовлюються різними причинами й мають неоднакове значення у витрачанні тканини. Впровадження автоматизованого настилально-розкрійного комплексу дозволяє знизити витрату тканини на 0,5 % (на один виріб).

Фактори, що залежать від виробництва

Економіч ність конструкц ії	Методи нормування	Техніка і організація підготовчо-розкрійного і швейного виробництва
--	------------------------------	--

Співвідношення великих і малих деталей в комплекті	Форма контурів окремих деталей (кривизна, нахил лінії і зрізу до лінії основи)	Величина сумарної площі деталей	Методи визначення величини внутрішніх випадів (середньої величини)	Точність вимірювання площі лекал	Ступінь обґрунтованості нормативів втрат тканини при настиланні	Методи комбінування і кількість комплектів лекал в розкладці	Точність промірювання довжини кулка	Точність промірювання ширини кулка	Умови зберігання тканини	Комплектування настилів (підбір тканини у настили за шириною)	Розмір настилів (довжина і висота)	Способи нанесення контурів лекал	Технічне оснащення операцій підготовки розкроювання тканин	Наявність одиночних розкладок	Кваліфікація розкрядчів, настилальників, та ін.	Форма і система оплати праці в підготовчому і розкрійному цехах	Методи обробки в швейному цеху
--	--	---------------------------------	--	----------------------------------	---	--	-------------------------------------	------------------------------------	--------------------------	---	------------------------------------	----------------------------------	--	-------------------------------	---	---	--------------------------------

Фактори, що не залежать від виробництва								
Якість вихідних матеріалів						Асортимент продукції		
Довжина кусків тканини	Ширина кусків тканини	Не стандартність ширини тканини в куску	Структура поверхні тканини	Підвищена абразивність тканини	Навряд чи дефактивна тканина	Шкала розмірів і зростів	Економічність моделей і конструкцій, розроблених Будинками моделей	Розмір заможності торговельних організацій

Рис. 1 Класифікація чинників, що визначають рівень використання матеріалів